

Řád Františka Josefa? Bez šlechtického titulu

Návštěvníci na výstavě uvidí Řád Františka Josefa I. v **hodnosti důstojníka**. Nositel připínal tento odznak udělovaný od roku 1901 na levou stranu hrudi.

Na výstavu do
MUZEJA

MAREK VAŘEKA

Zbraně, uniformy, oblečení, vyznamenání i řády z první světové války uvidí všichni, kdo v těchto dnech zavítají do výstavních sálů Masarykova muzea v Hodoníně. Jedním z exemplářů je uniforma rakouského důstojníka, která nese hned několik vyznamenání a řádů. Například Řád Františka Josefa I.

Císař František Josef nastoupil na trůn 2. prosince 1805, hned v následujícím roce 1806 se rozhodl založit záslužný řád nesoucí jeho jméno. V tehdejší době bylo v podunajské monarchii řádů hned několik. Tím nejvyšším byl rodový (domácí) Řád zlatého rouna. Byl vyčleněn úzkému okruhu nejvěrnějších šlechticů a panovníků. Podmínkou bylo šlechtictví (nešlechtic jej poprvé dostal v roce 2012), dále zde byl Vojenský řád Marie Terezie, určený výlučně vojákům rakouské armády. Tím prvním záslužným založeným v rakouských zemích byl ale Královský uherský řád svatě-

ho Štěpána. Založila jej královna Marie Terezie a byl určen pro státníky, diplomaty a urozené cizince. Opět se tedy jednalo o elitu, která mohla zmíněný řád získat. Další Řád Leopoldův založil císař František I. v roce 1808 na památku svého otce císaře Leopolda II. Opět byl určen výsoco postaveným hodnostářům.

Řád železné koruny založil císař František I. v roce 1816 a teprve v roce 1849 vznikl poslední záslužný řád Františka Josefa I. Byl udělovaný v pěti třídách: 1. velkokříž (velkostuha, hvězda), 2. komtur s hvězdou – od roku 1869 (u krku menší hvězda na pravé straně hrudi), 3. komtur (u krku), 4. důstojník – od roku 1901 (připínací kříž na levé straně hrudi), 5. rytíř na prsou.

Obdržení jakéhokoliv stupně Řádu Františka Josefa I. nebylo spojené s automatic-

červený kříž

Řád Františka Josefa I.

✓ založený byl v roce 1849

✓ zanikl v roce 1918

Udělovaný byl v pěti třídách:

- velkokříž, komtur s hvězdou, komtur, důstojník a rytíř

kým povýšením do šlechtického stavu. To se týkalo výše uvedených čtyř záslužných řádů.

Reformou z roku 1884 bylo povyšování do šlechtictví skrz udělení řádu zrušené, zůstalo pouze u Vojenského řádu Marie Terezie, kde zůstalo v platnosti až do konce první světové války.

Proto je potřeba brát Řád Františka Josefa I. jako záslužný řád určený širšímu okruhu lidí. Je nutné vzít v úvahu, že počet obyvatel Rakousko-Uherska byl v předvečer války 51 438 800. Proto musel stát vytvořit dostatek záslužných řádů, kterými by odměňoval aktivní občany na poli vědy, ekonomiky či vojenskosti.

Systém fungoval tak jako v současné době. Císaři chodily návrhy od poslanců, šlechty nebo občanů, koho nominují na záslužný řád. Císař potom nechal přezkoumat, jestli se dotyčný skutečně zasloužil o něco významného a pokud

shledal, že ano, rozhodl se udělit příslušné ocenění.

Řád Františka Josefa I. se skládal ze zlatého červeně smaltovaného tlapatého kříže s vypouklými konci. V okrouhlém bílém středním štítku byly zlaté iniciály zakladatele FJ a v zadu letopočet 1849, rok založení řádu. Kříž je položený na černě smaltovaném dvojhavém orlu s roztaženými křídly, který drží v zobáku řetěz. Ten visí před křížem a ve spodní části nese latinský nápis (devízu) VIRIBUS UNITIS (spojenými silami), celý klenot je převyšeny rakouskou korunou.

Na výstavě v muzeu je k vidění exemplář Řádu Františka Josefa I. v hodnosti důstojníka. Udělovaný byl od roku 1901 jako větší odznak na levou stranu hrudi. Výrobem je vídeňská firma MAYER und SOHN.

NA SEDNOU DO NOVÉ SANITKY. S INFARKTOVÝM KŘESLEM

SLAVNOSTNÍ PŘEDÁNÍ. Včera odpoledne se oficiálně rozšířil o novou sanitku vozový park Dopravní zdravotní služby v hodonínské Nemocnici TGM. „Náš zřizovatel, Jihomoravský kraj, letos přispěl částkou devět set tisíc korun na pořízení nové sanitky pro naše pacienty, kterou jsme koupili ve druhé polovině dubna,“ sdělila ředitelka hodonínské nemocnice Věra Dostálová. Jelikož nový sanitní vůz s infarktovým křeslem stál přes milion korun, zbývajících téměř sto osmdesát tisíc korun zaplatila nemocnice z vlastního rozpočtu. Provoz Dopravní zdravotní služby doposud zajišťovalo jedenáct sanitek a jeden vůz byl náhradní. „Jeich průměrná stáří je čtrnáct let a průměrný počet kilometrů ujetých jedním autem dosahuje bezmála půl milionu. Ten nejstarší vůz má už devatenáct let a největší má celkem sedm set šedesát tisíc kilometrů,“ upozornila ředitelka. Ta kromě nové sanitky představila včera také novou nemocniční lékárnu v budově plicního střediska. Její sortiment je zaměřený zejména na předepisované prostředky z odborných ambulancí z okolí lékárny, která nemocnici stála více než milion čtyři sta tisíc korun. „Provoz stávající lékárny a výdejny pro veřejnost, jež je v suterénu a přizemí hlavní budovy nemocnice, zůstává beze změny,“ dodala Dostálová. Foto: Deník/Petr Turek

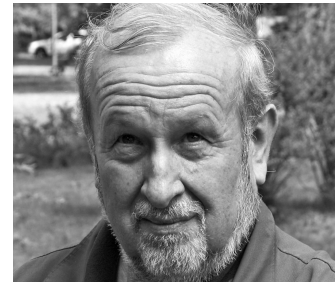
Fotogalerie na www.hodoninskydenik.cz

Na co se
dnes
těším?

Jméno: Karel Suchánek

Věk: 58 let

Povolání: vedoucí řidič

Jsem spokojený. I když siice volna nemáme zrovna moc, tak se ani na ten zítřejší svátek zrovna netěším. Spíš se těším na to, že řidiči předám sanitku. (pt)

Náměstí obsadí vojenská technika

Kyjov – Devětašedesát let od osvobození Kyjova si nejenom místní připomenou v sobotu. Půjde o vojensko-historickou akci, která v deset hodin dopoledne začne na kyjovském náměstí. Účastníci předvedou bojovou ukázkou, vystavená bude i vojenská technika a za kulturním domem budou dobová ležení. K připomenutí osvobození Kyjova je do pondělí k vidění i výstava Kyjov – město válečných hrdinů v radniční galerii. Tam lidé uvidí výstroj i výzbroj armád druhé světové války. (mn)

Barbastellu dekorovali zlatým pásem

PETR TUREK

Hodonín, Brno – Hodonín má jeden ze čtyř nejlepších gymnaziálních pěveckých sborů v České republice. Hodonínská Barbastella totiž uspěla v celostátním finále soutěže Gymnasia cantant.

„Letos poprvé se nám podařilo získat zlaté pásmo. Měli jsme z toho obrovskou radost,“ svěřil se nadšený sbormistr hodonínské gymnaziální sboru Barbastella Josef Ilčík.

Hodonínští pěvci se dostali na celostátní přehlídku do Brna přes postup v regionálním kole. „Sbory se mohly zúčastnit soutěže v kategorii A s povinnou skladbou, nebo B s volným repertoárem. Regionální kola se konala v Praze, Brně a Ostravě. Odborná porota na základě výkonnou vybrala nejlepší z

obou kategorií do celostátní soutěže,“ vysvětlil Ilčík.

Finále bylo náročné pro všech čtrnáct účastníků. Museli se držet předepsaného repertoáru, v němž byla také povinná píseň od skladatele Petra Ebena. „Jelikož se letos uskutečnil jubilejní dvacátý ročník soutěže, tak pořadatelé vybrali složitou skladbu. Ze začátku jsme s ní měli potíže, stejně jako další soubory, které s ní zápolily. Ebenovy skladby jsou totiž

vhodnější pro smíšené už vyzpívané dospělé sbory než pro studenty,“ uvedl sbormistr.

Druhá skladba musela zaznít bez doprovodu a třetí povinností bylo zazpívání české nebo moravské lidové písně v úpravě pro smíšený sbor. „Vybrali jsme si tu od Antonína Tučapského Pod dubem, za dubem,“ poznamenal Ilčík.

Ten si od pětičlenné odborné poroty odnesl zvláštní cenu za dirigentský výkon. A především Bar-

bastella z Gymnázia, Obchodní akademie a Jazykové školy Hodonín získala zlatý pás v kategorii A. Stejněho uznání se dostalo už jen třem souborům – Besharmonii z Prahy, Songu ze Vsetína a Smíšenému pěveckému sboru Gymnázia z Orlové.

Barbastella si oslavy ale nechává až na absolventský koncert, který se uskuteční devatenáctého června v hodonínském sále Evropa. „Chceme tento úspěch oslavit i s bývalými absolventy sboru, kteří u nás zpívali v posledních deseti letech, právě na tomto koncertu a také po jeho skončení. Zároveň tak připomeneme významné jubileum hodonínské gymnázia,“ dodal sbormistr.

Pěvecký sbor Barbastella vznikl v roce 1993. Jeho členové jsou studenti primy až oktávy gymnázia. V současné době jej tvoří kolem pětácti zpěváků.

Šampion u komise zabodoval mohutností a kořenitostí

Svatobořice-Mistřín, Mikulov – Pětadvadesát sklep mistrů a majitelů vinařství z celé České republiky se zúčastnilo degustace vín pro Mikulovské vinné trhy. Jako šampiona hodnotitelé vybrali Rulandské bílé 2013 výběr z hroznů od Josefa Dufka. Vinař ze Svatobořice-Mistřína uspěl mezi více než osmi sty víny.

„Na soutěže dáváme pravidelně hned několik vzorků a mám informace, že v rozstřelu o titul šampiona byly dva nebo tři. Takže o to více působí na tomto koncertu a také po jeho skončení. Zároveň tak připomeneme významné jubileum hodonínské gymnázia,“ dodal sbormistr.

Pěvecký sbor Barbastella vznikl v roce 1993. Jeho členové jsou studenti primy až oktávy gymnázia. V současné době jej tvoří kolem pětácti zpěváků.

Podle něj jeho rulandské de-

gustátory oslovilo plností a typickou kořenitostí. „Hrozný pocházejí z asi čtyřicet let starých vinic. Jde o keře hluboce zakořeněné, které dávají stabilně nižší úrodu, což se odráží v mohutnosti a kořenitosti výsledného vína. Navíc používáme moderní technologii výroby, která se nám právě po tomto typ suroviny osvědčila. Toto rulandské v různých ročních pravidelně na soutěžích vyhrává,“ uvedl Dufek.

Milovníci vín se mohou už v sobotu od deseti hodin dopoledne před mikulovským hotelem Zámeček těšit na osm set třicet vzorků. „Účast je rekordní. Přihlásili se jak moravští, tak i zahraniční vinaři,“ prozradil ředitel vinných trhů Josef Ševčík.

Novinkou letošního ročníku je otevření čtyři sta let starého archívního sklepa na Mušově u Pasohlávek. (kos)

